

Korábban kézbesítik a nyugdíjakat

A posta intézkedései az év végi csúcsterhelés lebonyolítására

A szokásosnál korábban, december 14-én kezd meg s még az ünnepek előtt, legkésőbb 23-án befejezi a posta az esedékes havi nyugdíjak kézbesítését — közölték a posta-vezérigazgatóságon.

A kijelölt postahivatalok december 11-én és 18-án, ezüst- és aranyvasárnap a kereskedelem igényeinek megfelelően két-háromórás pénzfelvételi szolgálatot tartanak. A szabatonként egyébként zárva tartó postahivatalok közül a nagyobbak december 17-én és 24-én szükség szerint állnak a közönség rendelkezésére. Az általános rendtől eltérően teljes csomagkézbesítés lesz december 18-án, vasárnap, valamint 24-én és 31-én, szombaton, s még az ünnepek alatt is házhoz kézbesítik az

expressz, valamint a gyorsan romló élelmiszertartalmú csomagokat. A levélkézbesítés az ünnepek alatt szünetel.

Az egyre növekvő levél- és csomagmennyiség elszállítására a jövő hét elejétől karácsonyig 11 vonalon a személyvonatokhoz soronkívüli mozgó postákat kapcsolnak és szükség esetén kisegítő meneteket is indítanak. A gépkocsiszállítás több mint 400 járáttal erősítik meg.

Külföldre már naponta kétszer annyi levelet adnak postára, mint a korábbi időszakban, és a beérkező küldemények száma is erősen megnövekedett. A Budapest 72-es postahivatalban például a napi 700–800 ezer helyett már 1,1–1,2 millió küldemény ad munkát a postásoknak.

Rendelet a borról

A Magyar Közlöny 86. számában megjelent a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszternek a szőlő- és gyümölcsstermesztésről, valamint a borszállásokról szóló rendelete. A rendelet egyebek között részletesen meghatározza a termőhelyeket, a telepíthető fajtaikat, a művelésre vonatkozó előírásokat, a must és a bor előállítására, kezelésére, valamint palaeokozására és forgalmazására vonatkozó szabályokat.

Az 1980-as évektől kezdve van bortörvény hazánkban, ez a jelenlegi szabályozás a legutóbbi, 1970. évi törvény módosítása. Az új jogszabály messzemenően figyelembe veszi a hazai termelés sajátosságait, valamint a külföldi partnerek igényeit, az exportérdekeket. Ennek megfelelően arra ösztönzi a termelőket, hogy a korábbi jogszabályban meghatározott alkohol mértékét csökkentsék anélkül, hogy a magyar bor fajtajellegében, minőségében változás következne be. A rendelet megszigorítja az ellenőrzést.

A jogszabályban felsorolják a hazai borvidékeket; a korábbi 14 helyett 15 borvidékre sorolták be a termőhelyeket. Új borvidék az ászár-neszmélyi terület.

(MTI)

Mérlegen a Kincskereső

Tegnap Szegeden, a Sajtóház klubjában ülést tartott a Kincskereső című ifjúsági irodalmi folyóirat szerkesztőségi tanácsa. A megbeszélésen, melyen ifjúsági könyvtárosok, pedagógusok, közművelődési szakemberek, a Móra Kiadó munkatársai, a megyei és városi párt- és tanácsok szervek képviselői, az illetékes miniszteriumok küldöttjei és a szerkesztőség tagjai vettek részt, az elmúlt felévi lapszámokat értékelték és megvitaták a folyóirat 1978-as tervét.

Dr. Deme László, a folyóirat főszerkesztője tartott értékelő tájékoztatást az elmúlt fél esztendő munkájáról. Elmondta, hogy a Kincskereső szerkesztősége továbbra is azon cél érdekében dolgozik, hogy a 10–14 éves gyerekeket olvasókká formálja, hozzájáruljon szocialista nevelésükhöz, személyiségük harmonikus kibontakozásához. Az elmúlt időben megjelent számokat értékelve a többi között elmondta, hogy a lap a maga sajátos módján kapcsolódott jelentős esztendőkhöz, így a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójához és az Ady-centenáriumnak. Jelentős esemény volt az elmúlt időszaknak a nyáron Szegeden megrendezett Kincskeresőtábor. A munka eredményét a lap szeptemberi és decemberi számaiban gyerekkirások és gyerekkrajok formájában kézhez kapták az érdeklődők. Több jelentős pályázattal erősítette a folyóirat kapcsolatát az olvasókkal és a szerzőkkel. Hiányt pótol a Viadalok, csaták, kalandok című új rovart, mely folytatásos regények pólusa kíván lenni.

A termékeny, sok ötletet, javaslatot fölvető vitában szó esett többek között a jövő évi tervek kapcsán a propaganda még kiaknázatlan lehetőségeiről, a formai megjelenítéséről, új pályázatok kiírásáról. A tanácskozás befejeztével Trencsényi László, a Magyar Úttörők Országos Szövetsége kulturális szakbizottságának titkára átadta a Kincskereső szerkesztő kollektívájának az országos elnökség ötleterét. A szerkesztőség ezt azért érdemelte ki, mert magas színvonalon, sajátos eszközeivel segíti az úttörő szövegség célkitűzéseit és a mai magyar gyermekirodalom jelentős műhelyévé vált az elmúlt három évben.

Megjelent a Kincskereső ez évi utolsó, 9. száma. A decemberi lapszám a tél és az ajándékozás jegyében született. Ez mindenképpen abbajut kifejezésre, hogy a lap illusztrációit a Magyar Nemzeti Galéria gyermek- és ifjúsági képzőművészeti műhely-

nek tagjai készítették Szabados Árpád és Várnagy Ildikó irányításával. Ugyancsak ajándék a Gyerekkirások összeállítás, ahol az utóbbi időben a szerkesztőségbe érkezett gyerekversek és prózai munkák kaptak helyet. A Könyvek között és a Rejtvényfejtők klubja rovatok is a gyerekek által beküldött írásokból válogattak. E színes és változatos, gyermekközpontú szám prózai anyaga között olvashatjuk Lázár Ervint, Hajdók Zsóka, Domonkos István elbeszéléseit, W. H. Davies, N. Nyekraszov,

Mezei András, La Fontaine, Fazekas László, Matej Sopotin, Koljok Szobov, Oravecz Imre, Szepesi Attila, Mosonyi Aliz és Osvát Erzsébet verseit.

A Kincskereső ezúttal a néves útikönyvíróhoz, Molnár Gáborhoz látogatott el. Az Édes anyanyelvünk meg az Ady-jubileum jegyében született. Folytatódik Janikovszky Éva és Réber László humoros sorozata. A borító 3. oldalán köztalálhatunk az érdeklődők, Gál Sándor versét Balázs Árpád zenésítette meg.

Új ifjúsági regény

Dér Endre: Vadember veszélyben

Első ifjúsági regénye, Az első próba több mint húsz esztendeje jelent meg. „Dér Endre lírai költőnek indult, s nem is akármilyenek. Ebben a regényében — mely első megjelent könyve — gyakran érezzük: költői lélek fúti a prózáját is, következő kötetében, esziszóltabb stílust, több hangulati elemet.” Az idézett sorokat Varga Domokos írta le 1955-ben a Magyar Írók Lapjában.

A József Attila díjas író újabb ifjúsági regényére, melyet most tartok a kezében, huszonekét esztendőt kellett várni.

Ifjúsági regény, ifjúsági irodalom. Gyanítom, hogy ilyen kategória valójában nem is létezik. Nincs ilyen vagy olyanféle irodalom, csak irodalom van. Legfeljebb annak jó alkotásai vannak a szővre, jóra fogékonny fiatalok olvasmányáivá.

Dér Endre legújabb könyve is bizonyos erre, hiszen az író legjobb regényeinek erényeiből építkezve írta meg a kisregényt. Nem óhajtot semmit szimplifikálni, nem akarta konfliktusmentessé, didaktikusá tenni ifjaknak szánt történetét — amelyet persze bátran olvashatnak felnőttek, húsz és kilencven évesek egyaránt! —, mert tudván tudja, hogy az ember felnőtte válaszában története meghatározó erejű, s nem mentes kalandoktól, a lélek viharaitól.

Annyanban nem változott az író, hogy ezeket a viharokat úgy tudja ábrázolni, hogy líraivá oldja őket.

Ez már az exoziccióban is kiderül, amikor Dér Endre kis főhőse, a Vadember és

Andika viszonyát eleveníti meg. A kamaszdó gyermeklélek pontos ismeretével vall a jellemzés: „Azért vagyok rá féltékeny, mert szép. Meg azért vagyok rá féltékeny, mert én a szépségkiágyulástól választás óta nem tudok mára gondolni, csak rá. Ha figyelem is a nyári konyhából az én dzsungelomat, csak azért teszem, hogy jobban Andikára tudjak gondolni. Kinn a dzsungel nyüzsgő ébredése, idebenn a csend, amely Andikát idézi.”

Íme egyetlen szakasz, mely bizonyos arra, hogy annak idején a kritikus milyen pontosan ítélte meg Dér Endre írói világát, — mely persze azóta több lett. Tízszáz évvel később a stílusa, plasztikussága, de mindez nem a líraiság rovására.

Kiderül ez a legdrámaibb részekenél is, amikor Vadember életveszélybe is kerül. Kaland ez a javából. Ifjú hősünk fácskájára indul, s átmenetileg tulajdonosa lesz egy jöpöfa csacsinak, melyet — ahogy ő nevezi — szafári-jában rejteget. A nagyfűtű patás önkéntes határsértő, Jugoszláviából jöve úszik a Tiszán. Am gazdája keresi. Később egy fiatalember kerülnek konfliktusba a kamaszszerelő; Vadember és barátja, a Kisérő, aki kihíján a másvilágra küldi őket boxerelő. Hogy ezután mi történik — azt kalandos regényről léven szó — a recenzióknak nem illik elmondani...

Elolvastam és megszeretem ezt a könyvet. Talán azért, mert annyi, de annyi azonoság van benne a saját gyermekkorom történetével. Valószínűleg igen. Am ha én így vagyok vele, biztosan így lesz vele a többi olvasó is. A Vadember ugyanis egyediségében sok tipikus vonást hordoz. Ilyetén tehát Dér Endre könyve mesészerűsége ellenére is realista alkotás.

Különösen megkapó a Szeged környéki táj ábrázolása a műben. A természet jelenléte emberarcúvá válnak, s együtt élnek a szereplőkkel. Dér Endre ugyan szemérmesen megváltoztatja a helységnevet, de azonnal rájuk ismerni mégis. Ez nyilván a pontos leírásoknak köszönhető.

Végezetül még egy dolgot: olyan könyvet, amelyet az ifjabb olvasók is forgathatnak, s amelyikből jobban megismerhetik önmagukat, keveset írunk művészeink. Pedig ezek a művek az emberek olvasóvá neveléséért tehetnének sokat. Ezért is örömdetes, hogy szegedi szerző vállalkozott ilyen feladatra. A könyv várható sikerét minden bizonnyal igazolja majd őt. (Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, 1977.)

Biztonságosabb az E5-ösön

Az autóbussz-pályaudvar és a piac közelsége, a Kossuth Lajos sugárút megnövekedett forgalma, a Szegeden átvezető nemzetközi útvonal, az E5-ös biztonsága követte meg a Marx tér és a Nagykörút közös szakaszának rendezését.

Az útburkolat szélesítésével egy időben a Mérey, a Mikszáth Kálmán és az Attila utca torkolatánál jelzőlámpákat szereltek fel, ezek műszaki átadására tegnap, pénteken került sor. A sokszor szintén megbénult járműszlopok, a hosszú percekig várakozó gyalogoscsoportok haladását és biztonságát szolgálja az egymással összehangolt három rendszer, amelynek érdekessége, hogy „alkalmazkodik” majd a Nagykörút és a Kossuth Lajos sugárút kereszteződésében már működő lámpa programjához. A sugárútról a Nagykörútra, a Marx tér irányába kanyarodó, és a körúton egyenesen haladó járművek élvezhetik a „zöld hullámnak” nevezett forgalomtechnikai szabályozás előnyeit. Ha az első lámparendszerhez éppen zöld jelzésnél érkeznek a járművek és tartani tudják javasolt, 50 kilométeres sebességüket, akkor a következő három kereszteződésben is a szabad jelzés fedezetében halhatnak át. Meg kell tehát tanulniuk az újszerű közleke-

és „trükkjeit” a szegedi járművezetőknél, hogy a lámpák adta előnyök valóban a közlekedés biztonságát és gyorsaságát szolgálhassák.

Fenyőfa — a Parlamentbe

A soproni tanulmányi erdőgazdaságban kiválasztották a piros és kék nyakkendős pártok országgyűlési képviselői a fenyőfa „főszereplőjé”, az óriásfenyőt. A 12 méteres fenyőt — a hagyományokhoz híven — idén is a 22. számú Volán dolgozói szállítják társadalmi munkában Budapestre.

A Parlamentbe hétfőn vonszik be csőrös emelővel és

a felállítás után azonnal megkezdik a díszítést. Az ágakra 100 kilogramm szalonnakort, 200 színes villanygömböt és más különféle díszeket raknak. A legjobb úttörőmunkát végző 1200 budapesti és 200, különböző megyékből érkező piros és kék nyakkendős gyerekek ünnepelhetik a karácsonyt a Parlamentben december 25-én és 26-án.

Indiai tudósok hazánkban

A magyar—indiai kulturális csereprogram alapján november 22-től december 8-ig héttagú indiai biológus delegáció tartózkodott hazánkban. Az indiai tudósok Szegeden háromnapos magyar—indiai molekuláris biológiai szemináriumon vettek részt, majd meglátogattak több tu-

dományos kutató intézetet. A látogatás eredményeként több évre szóló magyar—indiai biológiai kutatási együttműködési tervet írtak alá. Ennek értelmében különböző magyar és indiai tudományos intézetek közöttösen végeznek majd kutatásokat a biokémia, a genetika, a biofizika és a mikrobiológia területén.

lom felszámolására. A munkástanács teljesen behatól, teljhatalmak szava a kormányé. A bolsevikok sajátos „félilegális” helyzetbe kényszerülnek, vezetőik egy részét a központi hatalmak ügynökeinek nyilvánítják és mindent megtesznek kérekezesítésükre.

A hónapok óta tartó kusza hírzóna már kezd kifárasztani a sajtót. Az erőviszonyok gyakori és kiismerhetetlen változásai annyiszor lámszították fel és fektették sírba a különbözőkéreményeket, hogy nem akarnak hinni már semmilyen döntő fordulatban. Amde egy-egy újabb jelentősebb vagy annak vélt konfliktus ismét csak „lelkes várakozásba” kergeti a lapokat, amit megint újabb csalódás követ.

A Kornijlov-püccs leverése (augusztus) után megfoghatkozunk és a második, harmadik oldalra kerülnek a pétervári tudósítások. Olvaszatunk pár mondatos híreket a bolsevikok befolyásának növekedéséről, Kerenszkij sikertelen konszolidációs törekvéseiről, de hiányoznak a reménykedő kommentárak.

Október elejétől a németek sikereket érnek el a Rigai fronton. A hónap végén az osztrák—magyar seregek áttörnek az Olasz vonalakat. A pétervári forradalom híreinek berobbanásáig „győzelmes” hadijelentések urálják az első oldalakat. Ime a november 8-án legszenzációsabb két orosz esemény: Az angol nagykövet az orosz fronton kialakult nehéz helyzetbe hivatkozva tehermentesítő offenzívát kér az orosz kormánytól (!). Egy orosz repülőgép bombázta Csikszerevédát. (!)

A Szegedi Napló november 8-i számának harmadik oldalán bújik meg a következő pár mondat: „... tegnap este jelentékenyen kiéleződött a pétervári katonai kerület vezérkara és pétervári

katonai és munkástanács katonai forradalmi bizottsága közti konfliktus.”

Az esti lap, a Szeged és Vidéke főcímben jelenti: „Péterváron kitört a polgárháború.” „Ki merne azonban ma ismét jövendőlni, ki merne abban bízni, hogy a forradalmi kisebbségi párt túlsúlyra jut, s csakugyan teljes eréllyel törekszik a különbéke.”

A november 9-i hírek már szabadjára engedik a nehezen lefojtott bizakodásokat. „Országosan diadalmkodott a békeforradalom. Kerenszkij búdosóban, helyében Lenin, a béke halála keresett apostola áll a szószéken, és hirdeti az örömtől mámoros arcú tömegeknek... a szovjet programját, amelynek első pontja a gyors béke, a lehető leggyorsabb béke.” (Szegedi Napló).

Erdekes, hogy a száguldó eseményektől felajzott gondolatmenet néha a Nagy Októberi Szocialista Forradalom társadalmi lényegének, világtörténelmi jelentőségének ösztönös felismeréséig viszi a polgári cikkszerzőket: „Az erfurti kiáltvány óta nem hangzott el ennyi magasztos, ennyi megrendítő erő, mint most abban a kiáltványban, amelyben az új forradalom szervezte szól népeihez.” (Szegedi Napló, november 10.) „Ha Lenin és a bolsevikok maradnának győztesek, akkor ez a szocializmusnak jelentené világárszó diadalát, amelynek ki tudná belátni egész nagy jelentőségét a jövő Európa kialakulására.” (Szeged és Vidéke, november 14.) Végül egy nagyon érdekes meglátás a Délmagyarországból. „... könnyen megdőlhetnek ezután azok a teóriák, amelyek a világ egyensúlyát az emberek túrelmi fokára alapozzák.” (November 9.)

Az orosz forradalomhoz fűződő közel egy éves messianisztikus várakozások után a Délmagyar-

ország emelkedett pátozzsal zengi a bolsevikok diadását. (Leninek, november 11.) „Sápát arcú, üldözött apostolai a bílnceit most újabb rettenetes erővel feszítő orosz nép szabadságának, kik lebujokban és más titkos helyeken álmódóztak a fölszabadulásról, úgy lehet Európa megváltói lesnek...” „Emlékezzünk Leninre, ... akit üldöztek, akit elűztek, akit halálra kerestek, Leninre, a kinek nyughatatlan és forronzó szelleme titokban dolgozott most is, akáresak a cár idején, aki hónapok alatt évek munkáját végezte el, hogy a töviskoszorús Leninnek életét honfitársai teljes fölszabadításával betetőzze...”

A haladó polgári közvélemény számára újabb csalódás érlelődik. Teljesen az álom, az orosz forradalom kiadta békedekretumát, és konkrét különbéke-ajánlattal fordult a központi hatalmakhoz. Ezeknek kormányai egyáltalán nem siették a válaszal. A szegedi sajtóban utat tör a keserű felismerés: A béke legnagyobb akadály nem a „fronton túl”, hanem saját kormányainknál, legfőképp a porosz militarizmusban keresendő. A politikát is uráló korlátolt német hadvezetés nem vette észre, hogy a keleti front békéje nemcsak az újszülött oroszországi szocializmus létkérdése, számára is mentőkötelet. Halogatták a tárgyalások megkezdését, rabló követelésekkel léptek fel. Tömegeik előtt leleplezték, korábbi „szenzációs” békenyilatkozataik hiteiket vesztették. Ok maguk segítettek hozzá a háborútól szenvedő népeket, hogy a különbéke ábrándján túllépve megállják a Nagy Októberi Szocialista Forradalom igazi lényegét, és saját helyzetüket illetően is levonják az ebből adódó következtetéseket.